

Državni izpitni center

M 1 7 2 5 6 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 28. avgust 2017

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

DEL A**Izpitna pola 1****1. naloga: Upodobitev bogov v starem veku**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ Podoba predstavlja kralja Hamurabija, ki mu bog neba Šamaš izroča insignije.	Za en pravilni odgovor 1 točka.
	1	ena od: ♦ Bogovi so v svetu ljudi vzpostavljali univerzalni red in zakone. ♦ Z bogovi so si ljudje razlagali iracionalne in naravne pojave, ki jih niso sami razumeli.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	slika 1.2: ♦ boginjo s kačami, boginjo rodovitnosti ♦ Oblečena je v dvorno minojsko nošo, predstavljena je kot vrhovna svečenica, ki v rokah drži kači, na pokrivalu pa ima divjo mačko; živali simbolizirajo rodovitnost in plodnost zemlje.	
	2	slika 1.3: ♦ Afroditita, boginja lepote in ljubezni ♦ Afroditita je boginja lepote in ljubezni, zato so jo tradicionalno predstavljali pri toaleti, ko se lepotiči in stopa v kopel; poudarjena čutnost	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	♦ Mitra	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	2	dve od: ♦ Vera je monoteistična. ♦ Vera temelji na dualizmu dobrega in zla ter odrešitvi. ♦ Mitra je žrtvoval belega bika, iz katerega je nastal svet. ♦ V vero si bil posvečen z obredom iniciacije, v njej je vladala stroga hierarhija. ♦ V vero so bili posvečeni samo moški. ♦ Vera se je razširila z vzhoda na zahod. ♦ Vero so širili rimski legionarji in uradniki.	
	1	♦ mitreji	
	1	♦ Ptuj	
Skupaj	5		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	♦ sončni voz/voz/konjska vprega/konji	
	2	♦ Kristus/Kristus Sol/Kristus Helij ♦ na antičnega boga Heliosa ali Apolona	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	♦ To so predmeti, ki jih ljudje darujejo kot priprošnjo ali zahvalo božanstvu.	

2. naloga: Razvoj antične arhitekture

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ slika 2.1: mikenska umetnost	
	1	♦ slika 2.2: etruščanska umetnost	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	ena od: ♦ obe sta mestni vrati ♦ mestni vrati v mestnem obzidju ♦ obe sta monumentalni arhitekturi ♦ vhod v citadelo	Za en pravičen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	♦ slika 2.1: Gre za obrambno, monumentalno kiklopsko obzidje. Nad vrati je arhitrav (preklada), nad njim pa je trikotno čelo z levoma, ki se vsak s svoje strani vzpenjata na podstavek stebra.	
	1	♦ slika 2.2: Etruščanska mestna vrata so zgrajena iz obokov in lokov – ta nova konstrukcijska elementa pozneje uporabljajo Rimljani.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ Akropola, Atene ♦ Akropola je svetiščni del grškega mesta.	Za oba pravilna odgovora 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ Skladnost stavb so dosegali z zlatim rezom in s podreditvijo celote osnovni meri – modulu, ki je ustrezal srednjemu polmeru stebra.	
	2	dve od: ♦ Rahlo razširjen srednji del stebrov (entaza)/ žlebljeni stebri se skladno s pravili entaze do spodnje tretjine širijo in potem ožajo. ♦ Nagnjenost stranic templja/vogalni stebri so rahlo nagnjeni, postavljeni nekoliko bolj skupaj (da so od daleč videti v enakomernih razmikih); hkrati so nekoliko debelejši. ♦ Rahlo ukrivljena/usločena tempeljska ploščad (stilobat) daje občutek ravne ploskve.	Za en pravičen odgovor 1 točka.
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.6	1	♦ dorski	
	1	♦ jonski	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.7	1	♦ tolos	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.8	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ (ogromna) kupola (z okroglo odprtino/ okulusom na temenu) ♦ Simbolizira vesolje/nebesni svod/vesoljne sfere (koncentrični krogi), okulus pa sonce. 	
	1	♦ beton	
Skupaj	3		

3. naloga: Podobe Marije v srednjem veku

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ gotika	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 3.1: Marija Zavetnica s plaščem ♦ slika 3.2: Pietà/Sočutna ♦ slika 3.3: Marijina smrt ♦ slika 3.4: Marijino kronanje ♦ slika 3.5: lepa Madona/Marija z otrokom 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ portalne rozete/vitraji ♦ portali ♦ oltarji ♦ delilni stebri portala/trumeauji 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	♦ cerkev na Ptujski Gori	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ telo je oblikovano v obliki črke S/gotska S-linija ♦ obraz je mil, z okroglimi lici in majhnimi usti/lepi obrazi ♦ gube padajo mehko (skledasto) ♦ bogato nagubana draperija ♦ čustvena izraznost ♦ eleganca ♦ gotski kontrapost ♦ spotegnjeni proporci ♦ podaljšana figura 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.6	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Marija na sliki 3.1 je bolj človeška, mila, razumevajoča, bližja posamezniku. ♦ Na sliki 3.1 je izpostavljen motiv Marije kot matere božjega ljudstva (Naša ljuba gospa). ♦ Na sliki 3.1 Marija postane božja priprošnjica in zaščitnica vseh ljudi. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.7	1	♦ Marija kot nova Eva	

4. naloga: Renesnančno slikarstvo

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zgodnja renesansa: slike 4.2, 4.3 in 4.4 ♦ Visoka renesansa: slike 4.1, 4.4 in 4.6 ♦ Pozna renesansa: slika 4.5 	Za šest pravih odgovorov 3 točke, za štiri ali pet pravih 2 točki, za dva ali tri prave 1 točka, za en pravi odgovor 0 točk.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Človek je merilo vsega. ♦ Človek je središče popolnosti. ♦ Človek se hkrati dotika kroga (vesolja) in kvadrata (Zemlje): obstaja povezava med večnim in tuzemskim. ♦ Človek je središče vsega/sveta. 	Za en pravi odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ Slika 4.1: akt	
	1	♦ Slika 4.2: portret	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ Iluzionistična perspektiva/iluzionistična skrajšava/iluzionizem	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	♦ sveti pogovor/sacra conversazione	
	1	♦ Na sliki je Marija z Jezuščkom, sedi na prestolu in je postavljena v arhitekturno nišo. Obdaja jo manjše število svetnikov in angelov, ki so zatopljeni v intimno razmišljanje. Poudarek je na nemem pogovoru, ki povezuje Marijo in svetnike.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.6	1	♦ Benetke	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kolorit ♦ posebna svetloba ♦ monumentalne podobe svetnikov 	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.7	1	♦ Smrt Laokoona in njegovih sinov	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.8	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ lesorez ♦ Dürer 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki so štiri jezdec Apokalipse, konca sveta, o katerih govori Razodetje sv. Janeza Evangelista. 	Za en pravi odgovor 1 točka.

		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Jezdeci predstavljajo vojno, lakoto, kugo in smrt. ♦ Po mnenju nekaterih je skrivnostni zmagovalec na belem konju Kristus, drugi jezdec simbolizira vojno, tretji lakoto in četrti kugo ali smrt. 	
Skupaj	3		

5. naloga: Prepoznavanje obdobja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 5.1: Cellini ♦ slika 5.2: Giambologna ♦ slika 5.3: Parmigianino ♦ slika 5.4: Tintoretto/Jacopo Robusti ♦ manierizem ♦ 16. stoletje 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	♦ B	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kovinske barve ♦ disproporcionirana telesa ♦ razpotegnjena telesa ♦ izumetničeni gibi ♦ nadnaravna prizorišča ♦ atektonske kompozicije ♦ ostra svetloba ♦ nelogična prostorska razmerja ♦ beg v prostor ♦ horror vacui ♦ distorzija figure 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ človeška figura, ki se spiralasto vije okoli svoje središčne osi, tako da so spodnje okončine obrnjene v eno smer, trup pa skoraj v nasprotno smer	
	1	♦ Ugrabitev Sabink	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	♦ solnica	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	2	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ beg v prostor ♦ pluralizem/cela vrsta enakih stavbnih členov ♦ zanikanje temeljnih tektonskih načel ♦ introvertiranost ♦ razmah ornamenta 	Za en pravilen dogovor 1 točka.

Skupno število točk: 60

Izpitna pola 2

1. naloga: Baročno slikarstvo v katoliških deželah

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ 17. in 18. stoletje	Tri pravilne navedbe za 1 točko.
	1	tri od: ♦ Italija ♦ Španija ♦ Francija ♦ Flamska ♦ Avstrija ♦ Slovenija	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	1	♦ Caravaggio	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	3	tri od: ♦ Raziskoval je problem skrajnih nasprotij med osvetljenim in osenčenim (chiaroscuro). ♦ Svetnikov ni več idealiziral, ampak jih je upodobil kot običajne ljudi z ulic (celo kot umazane, razcapane in nelepe). ♦ Bil je izjemen mojster barve. ♦ Pomen za razvoj naturalizma. ♦ Odlikuje ga dramatičnost prizorov.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	ena od: ♦ Slika prikazuje žanr/skupinski portret. ♦ Kolorit slike je v toplih barvah, prevladujejo rjavi toni. ♦ Slikar je moški skrajno desno z umetniškim pokrivalom, ki mu ženska (muza) prinaša pipo na pladnju (kar spominja na čopič in paleto). Je edini na sliki, ki zre v gledalca.	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	♦ diagonalna kompozicija ♦ nejasne/zabrisane konture	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	♦ reprezentativni portret/reprezentančni portret	Obe navedbi za 1 točko.
	1	♦ plemstvo/aristokracija ♦ plemiška grba v kotu slike/razkošno oblačilo	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	♦ iluzionistično slikarstvo	
	3	tri od: ♦ pravo arhitekturo navidezno podaljšuje v prostor, odpira v nebo ♦ radikalne skrajšave ♦ monumentalne in dinamične kompozicije ♦ dramatičnost svetlobe	

		<ul style="list-style-type: none"> ♦ vznesenost ♦ bogata barvna paleta ♦ močni svetlobni kontrasti (chiaroscuro) ♦ polnoplastičnost ♦ diagonalne kompozicije 	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.6	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ svetniška upodobitev zamaknjenja ali apoteoze ♦ alegorije ♦ krščanske personifikacije, npr. božja Previdnost, Modrost ... ♦ personifikacije štirih celin 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

2. naloga: Motiv krajine od baroka do moderne

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ slika 2.1: veduta	
	1	♦ slika 2.2: panorama/krajina	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	♦ Krajina je naslikana natančno in realistično kot čim boljši približek in posnetek resničnosti.	
	1	♦ camera obscura	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Slika 2.1 je nastala pretežno za plemstvo, ki je v 18. stoletju potovalo na potovanja/Grand Tour v Italijo. ♦ Slika 2.2 je odsev romantičnih teženj po zatekanju v naravo in iskanje odmaknjenih, odročnih krajev, kar je posledično vzpodbudilo pohodništvo in gornišstvo. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	1		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ Obe krajini sta izmišljeni, idealizirani.	
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ heroična krajina ♦ Je krajina, ki jo preveva duh klasike s citati antične arhitekture in ruševin, v njej vlada posebno elegično in nostalgično razpoloženje, ki se ustvarja s posebno svetlobo vzhajajočega ali zahajajočega sonca. 	
	1	♦ Upodobljena je umetnikova notranja krajina podzavesti in sanj, iracionalna krajina notranjih frustracij in obsesij ...	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ V takšnih krajinah jasno prepoznamo domoljubne simbole, geografske, arhitekturne in etnografske značilnosti, lokalne posebnosti, značilne za ta prostor (nizozemska ravnina in kanali, opečna gradnja, noša, kozolec, gore).	
	2	♦ Nizozemska ♦ Slovenija	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.6	3	♦ slika 2.1: rokoko/pozni barok ♦ slika 2.2: romantika ♦ slika 2.3: barok ♦ slika 2.4: nadrealizem ♦ slika 2.5: barok ♦ slika 2.6: impresionizem	Za pet ali šest pravih odgovorov 3 točke, za štiri ali tri pravilne odgovore 2 točki, za dva pravilna 1 točka.

3. naloga: Arhitekturne smeri 19. stoletja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ slika 3.1: neoklasicizem	
	1	♦ slika 3.2: historična arhitektura, historizem, neogotika	
	1	♦ slika 3.3: inženirska arhitektura	
	1	♦ slika 3.4: secesija/jugend stil/art nouveau	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	dve od: ♦ muzeji ♦ gledališča ♦ slavaloki ♦ parlamenti	Za dva pravilna odgovora 1 točka.
	1	dve od: ♦ lok ♦ obok ♦ preklada ♦ timpanon ♦ steber	Za dva pravilna odgovora 1 točka.
	1	antika	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	slika 3.2: ♦ Parlament v Londonu	
	1	ena od: ♦ zgrajena v neogotskem slogu ♦ velike dimenzije ♦ šilasti zaključki ♦ simetrija ♦ klasicistična zasnova ♦ gotška dekoracija ♦ zgledovanje po preteklih slogih	

	1	slika 3.3: ♦ Weinwrightov nebotičnik	
	1	ena od: ♦ funkcionalno zasnovana ♦ uporaba novih materialov (jeklo, steklo, beton) ♦ gradnja v višino ♦ večnamenska stavba ♦ poslovno–stanovanjski objekt ♦ uporaba takratnih tehničnih novosti (dvigalo) ♦ poudarjeni so vogali	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	3	tri od: ♦ uporaba in kombiniranje novih materialov (steklo, železo, keramika) ♦ novost so dekorativni vzorci ♦ poudarjena vegetabilnost, asimetričnost ♦ ideal je celostna umetnina – celostno oblikovanje hiše: lupina in notranja oprema	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	1	ena od: ♦ Centromerur/Galerija Emporium ♦ Bambergova hiša ♦ Grand hotel Union	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

4. naloga: Prepoznavanje obdobja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ postimpresionizem	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	5	♦ slika 4.1: Seurat ♦ slika 4.2: Van Gogh ♦ slika 4.3: Gauguin ♦ slika 4.4: Cezanne ♦ slika 4.5: Toulouse-Lautrec	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	5	♦ 1. Toulouse-Lautrec ♦ 2. Gauguin ♦ 3. Seurat ♦ 4. Cezanne ♦ 5. Cezanne ♦ 6. Van Gogh ♦ 7. Gauguin ♦ 8. Toulouse-Lautrec ♦ 9. Seurat ♦ 10. Gauguin	Za dva pravilna odgovora 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ Slikar tematizira potek človeškega življenja/življenjske dobe.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na obeh slikah so konture jasne. ♦ Poteze na sliki 4.1 so drobne, pikčaste, na sliki 4.3 pa so velike enotne barve ploskve. ♦ Slika 4.3 je zelo ploskovita, na sliki 4.1 pa je prikazan občutek globine. 	

5. naloga: Umetnost 20. stoletja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ preproste prečiščene jasne linije, abstrahirane oblike	
	1	♦ dadaizem	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Marcel Duchamp ♦ Constantine Bracusi ♦ Marcel Breuer 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	2	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Pomembna ni oblika in izdelava izdelka, temveč način, kako se je pojavil v galerijskem prostoru. ♦ Pomembna je ideja in katera vprašanja si bomo ob delu zastavljali. ♦ <i>Ready-made</i> je predmet, ki je izoliran od svojega prvotnega uporabnega okvira in je povzdignjen v status umetniškega predmeta. ♦ Delo je estetska provokacija, saj umetnika pri izbiri ne vodi lepota objekta, temveč njegova brezbržnost do njega. Pri nastajanju večinoma soodloča naključje. ♦ Duchamp je s poudarjenim intelektualističnim pristopom želel dopovedati javnosti, da umetnost ni rokodelstvo, temveč intelektualno delo. ♦ Duchamp je na način, značilen za avantgardo, zavrnil konvencionalna stališča v umetnosti, ustaljene poti trženja umetnine, umetniške slave, vloge muzejev. Bil je rojeni anarhist. ♦ Zavračal je tradicionalne estetske vrednote, zanikal veččino, material, višji pomen umetnosti. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ ptico v letu	
	1	♦ Umetnik skuša ujeti notranjo esenco stvari, idejo, zato opušča podrobnosti zunanje forme, ki jo popolnoma poenostavi ...	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ Bauhaus	
	1	dve od: ♦ množično serijsko izdelovanje predmetov ♦ vzgajanje nove generacije umetnikov obrtnikov, ki bodo gradili in krasili arhitekturo industrijske prihodnosti ♦ jasne, preproste, geometrijske oblike in uporabnost predmetov ♦ eksperimentiranje z novimi materiali (jeklo, bakelit, furnir ...) ♦ poudarjanje estetske in uporabne strukture materialov ♦ združevanje umetnosti in obrti	Za dve navedbi 1 točka.
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	2	♦ OHO ♦ IRWIN	
	2	dve od: ♦ konceptualizem ♦ land art ♦ body art ♦ performans ♦ instalacija ♦ happening ♦ procesualna umetnost	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	1	ena od: ♦ Avtor je z minimalnim posegom, z vrvico, napeto prek žitnega polja, dosegel vizualno spremembo in v naravi ustvaril posebno čustveno napetost. ♦ Delo je instalacija, vsebina dela je večplastna, prevprašuje vlogo umetnosti v družbi, vlogo umetnosti v kapitalizmu, odnosa vzhodne in zahodne umetnosti. ♦ Delo se ukvarja z odnosom do narave.	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Skupno število točk: 60

DEL B**Navodila za ocenjevanje**

Navodila za ocenjevanje so pripravljena v skladu s poglavjem 3.2 »Tipi nalog in ocenjevanje« in z merili ocenjevanja posameznih delov izpita, ki so objavljena v poglavju 3. 3. 2 v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo 2016 – Umetnostna zgodovina.

Elementi ocenjevanja	Merila	Točke	Skupaj
1. podatki o umetniškem delu	Za vsako pravilno navedbo: ime umetnika, naslov izbranega umetniškega dela ali ime in kraj, kjer stavba stoji, okvirjen čas nastanka, tehnika ali material, približna velikost, nahajališče in umestitev v slogovno obdobje.	za vsako pravilno navedbo 1 točka	4 točke
2. oblikovna razčlemba	navedena ni nobena od oblikovnih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis motiva ter navedba in opredelitev enega ali dveh elementov oblikovne analize (telesnost, prostor, kompozicija, barve, svetloba, tekstura, ...) izbranega likovnega dela, razčlemba je pomanjkljiva	1–2 točki	
	navedba večine oblikovnih elementov v povezavi s kompozicijskimi lastnostmi in sestavo, jasna opredelitev in povezava s slikovnim gradivom	3 točke	
3. vsebinska razčlemba	navedena ni nobena od vsebinskih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis in prepoznavna ikonografskega motiva, interpretacija je pomanjkljiva in nejasna	1–2 točki	
	natančna opredelitev vsebine upodobljenega dela in njegovega sporočila; interpretacija je jasna, samostojna in smiselna	3 točke	
4. navedba okoliščin nastanka umetnine, umetniški vplivi in pomen za umetnost	naveden ni nobeden od zahtevanih elementov	0 točk	8 točk
	pomanjkljiva navedba okoliščin oziroma vplivov na izbrano umetniško delo; razlaga ni jasna; primerjava je pomanjkljiva in nejasna	1–4 točki	
	celovita navedba okoliščin, smiselno povezano opredeljeni umetnostni vplivi in jasno označen pomen dela za umetnost; interpretacija je smiselna in samostojna; primerjava je celovita in jasna	5–8 točke	
5. opredelitev odnosa do likovnih del	odnos do obeh umetniških del ni naveden	0 točk	2 točki
	zapis odnosa do obeh umetniških del	1 točka	
	smiselna opredelitev odnosa do obeh umetniških del z utemeljitvijo	2 točki	

Skupno število točk: 20

Izpitna pola 1

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pol, Jean in Herman iz Limbourga (bratje Limbourg) ◆ Sijajni horarij vojvode Berryjskega (orig. Les Très riches Heures du Duc de Berry) ◆ 1413–1416/15. stoletje ◆ iluminacija na pergamentu/miniaturno/knjižno slikarstvo ◆ posamezna iluminacija 24,1 x 15,3 cm/slika malih mer ◆ Musée Condé, Chantilly, Francija ◆ pozna gotika, mednarodni gotski slog
2	<p>tri od:</p> <p>Sijajni horarij vojvode Berryjskega je bogato okrašena zbirka molitev, zbranih za vsako uro v dnevu, zato se tudi imenuje »bogate ure«.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Celoto sestavlja 206 izjemno kakovostnih listov s 65 miniaturnimi in 66 velikimi iluminacijami, ki jih dopolnjujejo številne okrašene inicialke. ◆ Rokopis je izjemno bogato iluminiran, vrhunec pa je 12 celostranskih upodobitev mesecev. Na teh listih je oblikovano likovno polje splošne oblike: pokončen pravokotnik z gornjim polkrožnim zaključkom. V navidezni polkrogli neba so upodobljena astrološka nebesna znamenja, ki se pojavijo tisti mesec (npr. v maju bik in dvojčka), in sončni voz, ki potuje po nebu. ◆ Pod obokom neba so naslikani bogati prizori z značilnimi opravili za tisti mesec pred natančno razčlenjenim krajinskim ozadjem. ◆ Iluzijo prostorskega poglobljanja so slikarji ustvarili z natančnimi detajli in nesistematično, predvsem z zmanjševanjem figur glede na njihovo navidezno odmaknjenost od gledalca. ◆ Na podobah se jasno izrisujejo prostorski plani, prednji, srednji in zadnji. ◆ Kompozicije so skrbno grajene, z gradovi v ozadju osrediščene, velikokrat tudi s težnjo po uravnoveženosti in simetriji. ◆ Vsi prizori so naslikani z odličnim poznavanjem globine prostora, čeprav še ne moremo govoriti o linearni perspektivi. Silnice se namreč ne združijo v eni točki v globini. ◆ Perspektiva je ukrivljena (prostor se v ozadju vedno upogne). Upodobitve pokrajin in notranjščin delujejo enotno. Uporaba bogatih, svetlih barv se kombinira z natančnim opazovanjem narave. ◆ Osebe iz plemiškega sveta so idealizirane, imajo fine poteze, tenke roke, oblečene so imenitno, delujejo zadržano. Pri upodobitvi januarske gostije so nekateri obrazi naslikani portretno, npr. obraz vojvode Berryjskega. Kmetje so upodobljeni z več realizma, so anatomsko prepričljivejši, pri opravilih so bolj razgibani in manj zadržani. ◆ Zelo natančno so upodobljena sodobna oblačila in stavbe v ozadju, ki jih vse lahko prepoznamo. Detajli so upodobljeni realistično in dobro ponazarjajo lastnosti materialov (npr. lesk kovin, stekla, vzorci tkanin itd.). Presenečajo detajli, kot so stopinje v snegu, valovi na reki, dim, kar kaže zanimanje za naravne pojave. Slikarji sledijo tradiciji severnega slikarstva, kar je očitno zaradi ljubezni do natančnosti in opazovanja narave. ◆ Odlične so upodobitve gradov – so dokumentarne. ◆ Liki izražajo prefinjenost dvornega življenja in barvna paleta je v pastelnih odtenkih. ◆ V delu bratov Limbourg je opaziti nekaj vplivov italijanskega slikarstva, posebno toskanskih slikarjev iz 14. stoletja (Simoneja Martinija, Taddea Gaddija, krajinskih študij Pietra in Ambroggia Lorenzettija). ◆ V delavnici bratov Limbourg so za izdelavo tega rokopisa uporabljali najfinejše čopiče in drage pigmente ter povečevala, zaradi česar delo slovi po izbrušenih detajlih.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Horarij je bil molitvenik za zasebno rabo, značilen za pozni srednji vek. Dvanajst upodobitev mesecev predstavlja koledarski del horarija. Prikazovanje mesecev z za tisti mesec značilnimi opravili je bilo v srednjeveški umetnosti ustaljena praksa. Predstavitve mesecev so vsebinsko celovite kompozicije, sestavljene iz arhitekturnih vedut, večfiguralnih skupin in krajinskih prizorišč, ki odsevajo spreminjanje letnih časov. Tako so pred nami celovito predstavljeni žanrski prizori dejavnosti, značilnih za tisti mesec, hkrati pa različni opravki v zvezi z vojvodom Berryjskim.

	<p>Na upodobitvah se menjajo prizori iz življenja kmetov in aristokracije. Iz detajlov lahko razberemo veliko podatkov o takratnem življenju, od oblačenja do plemiških slovesnosti in kmečkega dela.</p> <p>Celota je idealiziran prikaz miru in izobilja, čeprav je bila v času, ko je delo nastalo, stoletna vojna na vrhuncu. Slavi posvetno življenje, kakršno je doživljala od širše družbe izolirana elita.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ V ozadju upodobitev prepoznamo gradove, ki jih je imel v lasti vojvoda Berryjski. Več strani v koledarju je posvečenih dvornemu življenju. Vzdušje na sliki je polno prefinjene elegance, lahkotno, uživaško in veselo. <p>Januar prikazuje vojvodo Berryjskega pri slavnostni pojedini. To je edini skupinski prizor v interierju, ki upodablja januarski običaj poklanjanja daril in praznovanja s portretom vojvode. Maj upodablja praznovanje prvega maja, ki je bilo razširjeno med aristokracijo po vsej tedanji Evropi. To je starodavni poganski obred slavljenja začetka pomladi, v katerem mora ena oseba nositi zeleno opravo, drugi pa so okrašeni s svežim zelenjem.</p>
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Sijajni horarij je podoben drugim plemiškim horarijem tistega časa, ki so vključevali molitve v tedenskih sklopih, vendar so bile v običajne horarije vpletene zgodbe iz življenja svetnikov ali zasebne molitve in naročnikove prošnje. <p>Sijajni horarij ima namesto tega zelo bogate iluminacije, kakor da so ustvarjalci te knjige želeli vidno ustvariti prestižen objekt za strastnega zbiralca.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Delo je nastalo v srednjeveškem skriptoriju, ki so ga vodili bratje Limbourg. <p>Za pozni srednji vek je značilno, da so se skriptoriji selili iz samostanov v cehovske delavnice, kjer so postali družinska obrt.</p> <p>V tem delu so bratje Limbourg pripeljali gotsko slikarstvo do vrhunca in v številnih detajlih že nakazujejo renesančno upodabljanje narave.</p> <p>O bratih je znanih zelo malo podatkov. Umrli naj bi zelo mladi, še ne 30-letni, zaradi epidemije kuge.</p> <p>Sijajni horarij je po letu 1410 naročil vojvoda Berryjski, brat francoskega kralja Karla V. Bil je eden največjih poznavalcev in ljubiteljev umetnosti ter naročnikov likovnih del tedanjega srednjeveškega sveta.</p> <p>Zbiral je umetniška dela (npr. italijansko slikarstvo), antične kovance, geme in dragulje. Imel je veličastno zbirko knjig: astronomskih razprav, Biblij, psalterijev, molitvenikov, zemljevidov in 15 horarijev. Bil je tako zapravljiv, da ob njegovi smrti – tudi on je umrl istega leta (1416) kakor bratje – ni bilo dovolj denarja za veličasten pogreb.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Iluminacije Sijajnega horarija veljajo za odličen primer poznogotskega sloga, ki je cvetel na evropskih gradovih v začetku 15. stoletja. Zaradi razširjenosti mu rečemo mednarodni, zaradi družbene vezanosti pa tudi dvorski slog. ♦ Preproga iz Bayeuxa je dolga 70 metrov in visoka pol metra ter govori o normanskem obleganju Anglije. Boji med Viljemom Osvajalcem in kraljem Haroldom so dosegli vrh v bitki pri Hastingsu, kjer je Viljem premagal Angleže. V nasprotju s Sijajnim horarijem, ki je iluminacija manjših mer, je ta umetnina monumentalna. ♦ Laneno preprogo, kakih 350 let starejšo od Sijajnega horarija, je najverjetneje naročil nadškof Odo, Viljemov polbrat, in je bila najbrž izdelana v Angliji v 70. letih 11. stoletja. Po izročilu naj bi jo naročila Viljemova žena, kraljica Matilda. Nastala je v romaniki, Sijajni horarij pa v času mednarodnega gotskega sloga. ♦ Preproga prikazuje kakih 50 prizorov, opremljenih z latinskimi nadnapisi. Izvezeni so z volnenimi nitmi različnih barv. Gre torej za vezenino in ne za tapiserijo. V koledarskem delu Sijajnega horarija je prizorov manj, mesece pa prepoznamo po zodiakalnih znamenjih. ♦ Prizore zgoraj in spodaj obrobljajo dekorativni vzorci. Prevladujejo rjavkaste, zelene, modre in črne barve. Kolorit je skromnejši kakor pri Sijajnem horariju. ♦ V nasprotju s Sijajnim horarijem, pri katerem je opaziti težnjo po realizmu v oblikovanju oseb in prostora, so na Preprogi iz Bayeuxa osebe in prostor stilizirani. Prostor je le nakazan (npr. s kako arhitekturo), perspektive še ni, tudi osebe še niso individualizirane, na njihov status pa opozarjajo latinski nadnapisi in različna oblačila, kot so viteška bojna oprema ali kraljevi atributi itd. ♦ Obe umetniški deli govorita o življenju plemstva – neposredno spoznavni motiv je žanr. ♦ Preproga iz Bayeuxa obravnava zgodovinsko snov, in to zelo pripovedno (podobne pripovedne zgodovinske prizore so poznali že stari Rimljani, npr. Trajanov steber). Bitka pri Hastingsu je potekala leta 1066. Preproga je nastala za katedralo v Bayeuxu. ♦ Medtem ko je bil Sijajni horarij namenjen zasebni uporabi vojvode Berryjskega, je Preproga iz Bayeuxa javno slavila zmago Viljema Osvajalca nad angleškim kraljem Haroldom.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ neznani arhitekt ◆ cerkev San Vitale ◆ Ravena ◆ 526–547/2. četrtina 6. stoletja ◆ opeka ◆ stavba manjših mer ◆ bizantinska umetnost
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Stavba je zgrajena iz opeke. ◆ Cerkev je središčno zasnovana, in sicer na tlorisu osmerokotnika (oktogona). Sestavljena je iz višjega, trietažnega centralnega dela in obhoda, ki je dvoetažen. Centralni del je pokrit s kupolo. Okna so precej velika, tako da je znotraj veliko svetlobe, ki je dokaj enotna. Okna centralnega dela imajo vlogo svetlobnega nadstropja. ◆ Cerkev ima apsidno na vzhodu, na zahodu pa širok narteks (vhodni del), ki pa ni v osi apside. ◆ Zunanjščina je preprosta, vertikalno je členjena z lizenami, horizontalno pa z zidcem nad pritličjem in streho nad prvim nadstropjem. ◆ Notranjščina je pregledna, vendar razgibana. Strukturo nosi osem slopov, med njimi pa sta po dva tanka stebra, ki tvorita apsidno. Motiv se ponovi v nadstropju. Kiparskega okrasa, razen čipkastih kapitelov, ni. ◆ Gre za značilno bizantinsko centralno arhitekturo, ki je bila zgrajena v t. i. prvi zlati dobi bizantinske umetnosti. ◆ Stene so obložene z marmornatimi ploščami in poldragimi kamni. ◆ Notranjščina je okrašena z mozaiki, ki so delo dveh delavnic. En sklop je še bolj v slogu pozne antike, mlajši skop pa je že značilen za bizantinsko umetnost. ◆ Med slednjimi sta najpomembnejša mozaika z upodobitvijo Justinijana in Teodore. ◆ Ti dve upodobitvi vsebujeta značilen bizantinski slog: frontalne upodobitve oseb, ki so zelo zadržane, skoraj negibne; ozadje je brezprostorsko, enobarvno, oblačila se lomijo v ostrih gubah. Figure so sloke, suhe, visoke, imajo pa prodorne, velike oči. Osebe so nanizane v enakomernem zaporedju, postavljene so na zelenem pasu, kot bi lebdele, globine ni.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ San Vitale je dvorna cerkev, povezana je bila s palačo. ◆ Maksimilijan je posebej pretehtal pomen mozaičnega okrasa v notranjščini. ◆ V apside je kamnit škofovski prestol, nad njim pa polkrožna kupola z upodobitvijo mladostnega Kristusa, ki sedi med angeloma, sv. Vitalejem in škofom Eklezijem. V kupoli je upodobljen Kristus kot mistično jagnje, okrog pa evangelisti, ki so oznanjali Jezusa. Kristusova daritev je podkrepljena s podobami treh starozaveznih daritev. Upodobitvi cesarja Justinijana in cesarice Teodore sta nameščeni levo in desno od glavnega oltarja. Oba sta upodobljena v odličnih oblačilih in v spremstvu duhovščine, vojakov in dvornih dam. Justinijanovih spremljevalcev je 12 (število apostolov) in s tem se kaže kot »sveti cesar«. ◆ Ikonografija apside je v celoti posvečena Kristusu in njegovemu kraljestvu. ◆ Justinijan in Teodora nastopata kot namestnika Kristusa in Marije na tem svetu. Sta kot večna darovalca in večno prisostvujeta sveti daritvi. ◆ V stavbi je izražena številčna simbolika s številom osem (osmerokotnik, osem slopov) kot simbolom večnosti in številom tri kot božjim številom (tri okna, trifora, tri ločne odprtine).
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Cerkev je bila sezidana v času škofa Eklezija in vzhodnogotskega kralja Teoderika. Dokončali in posvetili so jo v času, ko je bil v Raveni škof Maksimilijan, in za časa cesarja Justinijana, ki naj bi tudi plačal graditev in okrasitev cerkve. ◆ V Justinijanovem času (527–565) je bila Ravena prestolnica bizantinskega eksarhata v Italiji. ◆ Stavbo so gradili lokalni mojstri, kar kaže na kulturno in politično odvisnost vzhodnogotske oblasti od Vzhodnega cesarstva. ◆ Zanimivo je, da so se najboljše dela Justinijanovega časa ohranila v Raveni in ne v Konstantinoplu (Istanbulu). ◆ Tip vladarske upodobitve Justinijana se je v bizantinski umetnosti še velikokrat ponovil, vplival pa je tudi na vladarske upodobitve v zahodni Evropi (na primer Karel Veliki).

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Stavba je nastala na tradiciji bizantinske arhitekture. Neposredni vzor je cerkev sv. Sergija in Bakha v Istanbulu, ki je vplivala tudi na postavitev cerkve Hagia Sofija. ♦ Cerkev sv. Sergeja in Bakha je sledila središčnim arhitekturnim zasnovam, ki so se razvile na Bližnjem vzhodu iz poznorimskih tržnic. ♦ Središčne zasnove so gradili že v antiki, na primer tolos v Delfih, kjer gre za svetišče z okroglim tlorisom. ♦ Iz rimske antike je najznamenitejša centralna zasnova rimski Panteon. To je ogromna okrogla stavba (rotunda), kjer sta premer tlorisa in višina enaka. Kupola je razdeljena na pet vrst koncentričnih krogov, razdeljenih na kasete. Te se manjšajo proti temenu. Na temenu je okrogla odprtina, oculus (oko), skozi katero sveti sonce (simbolika božje navzočnosti). ♦ Centralne cerkve so gradili tudi v starokrščanski arhitekturi, in sicer večinoma za grobne cerkve. Lep primer je Mavzolej Galle Placidije v Raveni, ki je stavba, grajena iz opeke in v obliki enakokrakega grškega križa. ♦ V bizantinski arhitekturi se je pozneje (v t. i. drugi zlati dobi oz. v 10. stoletju) uveljavil t. i. grški križ (enakokraki) z eno ali petimi kupolami. Eden najlepših primerov je cerkev sv. Marka v Benetkah. Ta tip se je pozneje uveljavil v pravoslavni liturgiji, na primer cerkev Marijinega oznanjenja, Gračanica, Srbija. Ta tip je v pravoslavni arhitekturi v uporabi še danes. ♦ Na drugi sliki je cerkev sv. Petra v Rimu (Vatikanu), ki so jo gradili v prvi polovici 16. stoletja po načrtih različnih arhitektov. Ta je prav tako kot San Vitale centralno zasnovana, a so ji nazadnje dodali preddverje, kar ji daje longitudinalni poudarek. ♦ Arhitektura San Vitaleja je vplivala na mnogo poznejših zahodnoevropskih arhitektur (na primer Dvorna kapela v Aachnu v času karolinške umetnosti, ok. 800). Karel Veliki je večkrat potoval v Italijo – v Raveni je bil navdušen nad cerkvijo San Vitale. Njegov arhitekt Odo iz Metzja je izrazil enake dele in stavbna razmerja. Pomagal si je celo z antičnimi spolijami. Dvorna kapela ima sicer tloris 12-kotni tloris, a ravno tako kot v Raveni osrednji prostor obdaja dvoetažni obhod. ♦ Po kapeli Palatini se zgledujejo mnoge centralne kapele, na primer kapela sv. Trojice v Zadru z začetka 9. stoletja ali rotunda v Selu iz 11. stoletja. Obe sta krožnega tlorisa in na zunaj členjeni z lizenami. ♦ Centralna zasnova je postala ideal renesančne arhitekture, in sicer zaradi humanistične miselnosti, ki postavlja v središče človeka, in zaradi zgledovanja po antiki. Bramante se je tako pri postavitvi Tempietta (martirij sv. Petra, po 1502) zgledoval pri antičnem krožnem templju. Sestavljen je iz ploščadi, na kateri je 16 stebrov, ki nosijo tambur in kupolo. Tempietto ima krožni tloris, pokrit je s pravo kupolo in ne več stožčasto. Na zunanjščini nima opornikov. Za razliko od zgodnjeresrednjeveških ima ta renesančna arhitektura zelo razgibano zunanjščino (stebri, niše, balustrada, arhitrav). Notranjščina pa ni tako prostorsko členjena, stena je zelo ploskovita (pilastri in plitve niše). ♦ Bramante je tudi naredil prvi tloris za cerkev sv. Petra v Rimu (1506–1607). Ta si je cerkev zamislil kot grški križ s petimi kupolami in štirimi enakimi pročelji. Torej gre za prevzem bizantinskega tipa (grški križ), pri čemer je prav tako poudarjena notranja razporeditev prostorov. Leta 1546 je dela prevzel Michelangelo, ki je na stavbi poudaril eno samo pročelje in os vzhod–zahod. Njegova je tudi kupola. Leta 1607 je C. Maderna zahodni krak podaljšal in tako cerkev spremenil v longitudinalno. Ta kupola je zelo visoka in je postavljena na zelo visokem tamburju. Ta cerkev je na zunaj zelo razčlenjena in s fasado že kaže na zgodnji barok (poudarjena centralna os).
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Miron (delujoč ok. 470–440 pr. n. št.) ♦ Metalec diska (Diskobolos) ♦ ok. 450 pr. n. št./5. stoletje pr. n. št. ♦ marmorna rimska kopija po izvirniku iz bron ♦ v = 155 cm/kip velikih mer ♦ Museo Nazionale Romano, Rim ♦ klasična starogrška umetnost
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kip je prostostoječa polna plastika, upodobitev mladega atleta v gibanju, ki se pripravlja, da bo vsak hip zagnal disk. Upodobljen je atlet idealne postave, z napetimi mišicami. ♦ Umetnik je izbral trenutek, v katerem je nazaj iztegnjena roka obstala, zato da bi se bliskovito zavihtela naprej in zalučala disk. ♦ Prikazan je v času zamrznjen trenutek, preden disk odleti iz atletove roke. V tej drži se stikata konec zamaha in začetek samega meta. Levo nogo, na katero bo prenesel težo, ima pokrčeno. ♦ Atletovo telo je uvito, roka dvignjena, vse mišice napete, vene na roki izstopajoče od telesnega napora. Čeprav je atletovo telo realistično prikazano v trenutku največje zbranosti in telesnega napora, je njegov obraz idealiziran, lasje so kot čelada, oblikovani v enakomeren vzorec pramenov. Atletovo telo je polnoplastično, anatomsko pravilno. Konture so jasne. ♦ Kip je mojstrska študija mišične napetosti in gibanja. ♦ Kljub naporu atlet ne izraža nobenih čustev, obraz je brezizrazen, miren. ♦ Miron velja za začetnika in velikega mojstra dinamične upodobitve telesa. ♦ Kompozicija je serpentinasta, vijačna, prva te vrste, in dinamično obvladuje prostor. ♦ Razmerje proporcev človeškega telesa je bilo določeno z merami, ki se nanašajo na velikost glave proti telesu v razmerju 1 : 7 ali velikost dlani proti celotni višini telesa 1 : 10. ♦ Grki so bili prepričani, da se je treba izogniti grobostim in nepravilnostim iz narave ter z uravnoteženo simetrijo in pravilnimi razmerji izraziti duševno lepoto.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Metalec diska spada v vrsto upodobitev atletov, kiparske ikonografske teme, ki je bila zelo priljubljena v klasičnem obdobju grške umetnosti. ♦ Metanje diska je bilo ena izmed tekmovalnih veščin pentatlona (peteroboja), ki je vključeval skok v daljavo, metanje kopja, metanje diska, tek in rokoborbo. Tekmovanja so se zvrstila v enem dnevu in so bila ena izmed disciplin na olimpijskih igrah. V njih so se pomerili najbolj veščji in močni atleti, ki so lahko zdržali velik telesni napor. ♦ Urjenje pentatlona je bil del vojaškega služenja, saj naj bi vsaka izmed veščin urila vse spretnosti, ki naj bi jih vojščak v boju potreboval. ♦ Atletska telesa pentatloncev so veljala za lepša in skladnejša od teles atletov, ki so se urili samo v eni disciplini. ♦ Na stotine kipov golih moških atletov, junakov in božanstev je nastalo zato, da bi krasili tempeljske četrti, športne stadione in mestne trge. ♦ Po vsej verjetnosti je bilo atletovo golo telo posneto po resničnem športniku, zmagovalcu olimpijskih ali kakšnih drugih tekmovalj. Upodobljene like, predvsem mlade moške, so pojmovali za idealne človeške tipe.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Med prvimi kiparji, ki so upoštevali grški kanon, je bil Miron iz Eleutere, ki je ustvarjal med letoma 470–440 pr. n. št. ter spada ob Poliklejtu in Fidiji med najznamenitejše kiparje klasične grške antike. ♦ V klasičnem obdobju starogrške umetnosti je bilo človeško telo izhodišče za preučevanje velikostnih odnosov med telesnimi deli, določenih s pravilom, ki mu pravimo kanon. O njem je prvi teoretično razpravljal Poliklejt in ga uresničil s svojim Doriforom (Kopjenoscem). Mironov bronasti izvirnik je izgubljen, vendar ga lahko prepoznamo v več kakor 20 rimskih marmornatih kopijah, ki se med seboj nekoliko razlikujejo. Uporaba bron je omogočila bolj razgibane oblike in obogatila kiparstvo z novimi izraznimi učinki.

	<p>Delal je skoraj izključno v bronu in najbolj zaslovel z upodobitvami atletov, med katerimi je rimski zgodovinar Plinij poudaril prav Diskobola kot eno najznamenitejših Mironovih del.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pri njegovem delu so pisci v antiki občudovali pretehtane proporce in realistični čut. Zapuščina antičnega Rima, ki je bil glavni dedič antične Grčije, je navdahnila humanizem in renesanso v 15. in 16. stoletju. Iz rimskih kopij grških izvornikov so se učili ter z njimi primerjali svoje delo umetniki visoke renesanse (Michelangelo) in manierizma (Giambologna). Dinamična upodobitev, poseganje v prostor in ulovljeni trenutek so značilnosti enega največjih baročnih kiparjev Gianlorenza Berninija. Arheološka izkopavanja ob koncu 18. in v 19. stoletju so pripomogla k novim razlagam in pogledom na grško umetnost v neoklasicizmu (Antonio Canova). ◆ Tip atletske razvitega idealnega moškega je bil priljubljen na propagandnih plakatih v času nacizma. ◆ Michelangelov David je nastal skoraj dve tisočletji pozneje kot Mironov Metalec diska, in sicer v visoki renesansi. ◆ David je zelo velik, petmetrski kip, Metalec diska je malo manjši od naravne velikosti. ◆ Obe umetniški deli sta izklesani iz marmorja. ◆ Oba moška sta mlada atleta. ◆ David je svetopisemski junak, Metalec diska pa je upodobitev športnika. ◆ Michelangelov David uresničuje politični ideal renesančnih Firenc: je človek, ki vse razmisli, preden se zavestno odloči za dejanje. ◆ Lepo telo pri obeh moških uteleša plemenitega duha. ◆ Medtem ko je Metalec diska ujet v trenutku, tik preden vrže disk, je razmišljujoči David bolj umirjen, stoji v kontrapostu. ◆ Metalec diska ima kljub naporu miren, brezizrazen, plemenit obraz in kratke lase. David je v nasprotju z njim zamišljen, ima nagubano čelo in izrazit pogled, njegovi lasje so kodrasti. ◆ Ker je David zelo velik kip in stoji na podstavku, je Michelangelo temu prilagodil tudi perspektivo. ◆ Oba sta upodobljena pred ključnim dejanjem.
5	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

Izpitna pola 2

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Claude Monet ♦ Impresija, vzhajajoče sonce ♦ 1873/druga polovica 19. st. ♦ olje na platnu ♦ 48 x 63 cm/manjše mere ♦ Musée Marmottan, Pariz ♦ impresionizem
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki je zabrisana veduta pristanišča z nekaj čolni, dimniki in žerjavi v ozadju ter soncem v jutranjih meglicah na nebu. ♦ Nič na sliki ni čvrsto zarisano niti trdno oblikovano. Namesto z jasnimi obrisi je slikar kompozicijo zasnoval samo z barvami. Uporabil ni niti svetlo-temnega kontrasta, ampak je s komplementarnim kontrastom modro in zeleno barvo uravnotežil z rumenimi in oranžnimi odtenki. ♦ Izbral si je visoko očišče, da je s tem izločil prednji plan. Tako bi lahko odpravil tudi horizont, vendar ga je zato, ker je želel ohraniti izrez neba, zabrisanega ohranil. ♦ Slika ne ustvarja več občutka poglobljajočega se prostora. ♦ Slikar je hotel ujeti učinke atmosfere. Namesto statičnim oblikam se je posvečal tistemu, kar se spreminja: metamorfozam neba in migotanju odsevov na vodni gladini. ♦ Na sliki so vidne nove kromatske strukture: na belo podlago so neposredno nanese čiste barve.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Že ko je Monet leta 1874 sliko razstavil prvič, se je odločil, da je ne bo imenoval Pristanišče v Le Havru ob sončnem vzhodu, kakor bi bilo običajno, temveč Impresija, vzhajajoče sonce. S tem je poudaril, kaj ga je vodilo pri oblikovanju motiva. ♦ Slika ne prikazuje več nobene vsebine. Namesto tega eksperimentira z barvami kakor znanstvenik in sliko razstavi na barvne točke, saj želi ponazoriti, kakšna je narava naše optične zaznave. Ko je slika nastala, je bil tak način razmišljanja novost. ♦ Predmet upodobitve sta edino svetloba in migetajoče ozračje z meglo, dimom in odsevi na umazani vodi pristanišča. ♦ To je preprost zapis bežečega trenutka, pogled na sonce, ko se dviguje iz hitro izginjajočih jutranjih meglic. Že čez minute, če ne sekunde, se bo sonce vzpelo in barva povsem spremenila. Čoln se bo premaknil, vse bo drugače. ♦ Prostor se nadaljuje prek okvira, čas je zamrznjen v natanko tisti trenutek, ko je slika nastala. Kljub temu daje vtis neskončnosti trajanja zamrznjenega trenutka.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prva razstava impresionistov leta 1874, na kateri je bila razstavljena tudi ta slika, ni bila dobro sprejeta. Z izrazom impresionizem so kritiki razstavljena dela označili kot nedokončana, očitali so jim, da so nastala hipno in nepremišljeno. Slike so se jim zdele kot skice. ♦ Vendar se je med kritikami pojavil tudi razumevajoč zapis, da impresija pomeni namesto krajine prikazati občutje, ki ga ta vzbudi. ♦ Po tej sliki je dobilo ime celotno impresionistično gibanje. To je bila skupina francoskih slikarjev, med katerimi je bil Monet vodilna osebnost, ki so ob koncu 19. stoletja opustili tradicionalno delo v ateljeju, zavrgli mitološke in verske vsebine ter odšli slikat v naravo, spontano, brez študijskih skic in priprav. ♦ Uporabljali so svetle, čiste barve, ki so jih neposredno nanašali na platno. ♦ Nov likovni prijem je zahteval tudi nove vsebine, novo motiviko: mestno življenje, kultura prostega časa, zabave, parki, predmestja s tovarnami, trgovska pristanišča, železniške postaje ... ♦ Umetnike je zanimalo predvsem vzdušje, ozračje teh prizorov v različnih letnih časih, dobah dneva. ♦ Motiv so proučevali tudi tako, da so se večkrat vrnili k slikanju istega prizora. Znane so Monetove serije slik istega motiva (katedrala v Rouenu, senene kopice, lokvanji). ♦ Velik pomen za njihovo drzno uvajanje novosti je imel tudi izum fotografije, ki beleži trenutek.

	<p>Kamera je prevzela naloge realističnega slikarstva. Prav tako so na njihovo delo vplivale nove fizikalne teorije, ki so jim omogočile še natančnejše študije barve in svetlobe.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Monetovo delo lahko primerjamo z deli znanstvenikov, filozofov in psihologov tistega časa, ki so zagovarjali tezo, da je stvarnost občutenje in da človeško znanje temelji zgolj na analizi naših občutij. ♦ Delo impresionistov zaznamuje tudi prilagojenost novemu trgu umetnin: umetnik izbira motiv po osebni želji, dela razstavi galerist in oceni likovni kritik, šele potem so pripravljena za prodajo. Sistem umetnik–galerist–kritik–kupec na umetnostnem trgu prevladuje še danes. ♦ Delo na prvi sliki ima povsem zabrisane konture, poudarek je na nejasnosti, delo na drugi sliki pa ima povsem jasne konture, poudarek je na jasnosti. ♦ Slikar dela na prvi sliki se ni posvečal plastičnosti oseb in predmetom, slikar dela na drugi sliki pa je osebe in premete naslikal polnoplastično. ♦ Na prvi sliki ni poudarjen poglobljajoč se prostor, prostor na drugi sliki pa še temelji na linearni perspektivi. ♦ Na prvi sliki so samo najosnovnejši predmeti oz. so predmeti le nakazani s potezami čopiča, na drugi sliki pa je množica detajlov in vsi so naslikani zelo natančno, realistično. ♦ Na prvi sliki je poudarek na barvi, na drugi sliki pa na risbi. ♦ Na prvi sliki je upodobljen trenuten vtis iz narave, pokrajina, na drugi sliki pa je skupinski portret, namenjen predstavitvi družine. ♦ Na obeh slikah sta upodobljena neposredno spoznavna motiva: pokrajina in portret. Vendar Monetu ne gre za slikanje narave v podrobnostih, ampak se ukvarja z vrednostmi svetlobe, atmosfere. Pri drugi sliki pa slikar poskuša portretirance naslikati take, kakršni so, oz. še idealizirati njihovo lepoto, bogastvo in okras.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gian Lorenzo Bernini ♦ Zamaknjenje sv. Tereze ♦ 1647–1652/sredina 17. stoletja ♦ bel marmor, pisan marmor, pozlačen les, štuk ♦ klesanje ♦ višina osrednje kiparske skupine 150 cm, delo velikih mer ♦ kapela družine Cornaro, cerkev Santa Maria della Victoria, Rim ♦ visoki barok
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kiparska skupina je del celostne zasnove kapele, ki vsebuje oblikovanje arhitekture, kiparstva, slikarstva in svetlobe, pri čemer se te zvrsti prepletajo. ♦ Kapela je zasnovana kot gledališki prostor, pri čemer je obravnavana skupina na sceni/odru nad oltarjem, gledalci pa so pripadniki družine Cornaro, ki so upodobljeni v reliefu na podolžnih stenah, kot da sedijo v gledaliških ložah. Okvir odra je oblikovan kot oltarna arhitektura. ♦ Obravnavana skulptura kaže sv. Terezo med njenim zamaknjenjem/videnjem, ko ji angel meri s puščico v srce. Tereza je upodobljena v napol ležečem položaju na oblakih, oblosti njenega telesa ni čutiti pod zelo močno nagubano obleko. Obraz s skoraj zaprtimi očmi ima uprt v nebo. Konture so prekinjene, saj bogato nagubana draperija v povezavi s svetlobo ustvarja stalno spreminjajoče se obrisne linije. ♦ Telo angela je oblikovano bolj plastično. Njegova draperija, ki mu razkriva obe roki in desno ramo, je nadrobneje nagubana. Angel z desnico vihti puščico, z očmi pa se ozira v svetnico. ♦ Kompozicija je diagonalna. Prvo diagonalo tvori potek angelovih rok in puščica, drugo pa potek Terezinega telesa. Diagonali se sekata na mestu Terezinega srca. Obe figuri sta zelo razgibani in v obrazih je čutiti patos (Tereza) in srečo (angel). ♦ Prostor je ustvarjen s tričetrtinskimi zasuki in prekrivanjem teles. ♦ Kiparska skupina je izklesana iz belega marmorja, ki je zloščen do sijaja. Zato je v močnem kontrastu z oblaki, ki imajo hrapavo površino. Tako se kiparska skupina še bolj izrazi, saj so drugi deli kapele iz pisanih marmorjev. ♦ Prav tako na bel marmor bolje učinkuje svetloba, ki je bistveni del celote. Kiparska skupina je osvetljena od strani in od zgoraj (upoštevati je treba še svetlobo, ki prihaja iz ladje, in svetlobo, ki so jo včasih dajale sveče); nanjo pada naravna svetloba skozi okna, ki pa se glede na vreme stalno spreminja. Potek svetlobe je poudarjen z zlatimi žarki, ki padajo od zgoraj navzdol za skupino. ♦ Bogato nagubana draperija in svetloba ustvarjata močne kontraste svetlobe in sence.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Španska mističarka in redovnica Tereza Avilska (1515–1582), ki je bila reformatorica karmeličanskega reda, je v svojem delu med drugim opisala tudi mistično izkušnjo. Videla naj bi svetlobo, iz katere se je utelesil angel, ki jo je nekajkrat zabodel v srce z gorečo puščico. Pri tem ji je zadal ostro bolečino, v kateri je nemočno otrpnila, a hkrati začutila gorečo božjo ljubezen. ♦ Bernini je upodobil najbolj dramatični trenutek, ob katerem je Tereza videti res povsem nemočna in prevzeta. ♦ Dogodek je upodobljen zelo čutno in telesno nasladno, saj vsebuje nekatere erotične poudarke. ♦ Leta 1622 je bila Tereza Avilska razglašena za svetnico. Priljubljeni svetniki v poreformacijskem obdobju niso bili več mučenci ali ubožniki, ampak tisti, ki so pot do Boga iskali s poglobljeno osebno duhovno izkušnjo in misijonarskim delom, na primer sv. Ignacij Loyolski in sv. Frančišek Ksaverij. ♦ Na tleh kapele sta v tehniki inkrustacije prikazana okostnjaka kot opomin na minljivost in smrt.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na reformacijo se je Cerkev odzvala tako, da je poskušala čim več ljudi pridobiti za katoliško vero. Ob tem jim je bila najpomembnejša izobrazba duhovnikov, za protireformacijsko dejavnost pa so pridobili številne redove ter škofe in posvetne voditelje (plemiče, vladarske družine). ♦ Na tridentinskem koncilu (1545–1564), ki je začrtal smernice protireformacije, so bila med

	<p>drugim določena tudi pravila, kakšna sme biti sakralna umetnost in kakšna ne sme biti. Protireformacijska umetnost je morala v vernikih poglobljati vero in kazati njeno moč, nagovarjati pa je morala vse čute in v ljudeh buditi domišljijo. Zato so bile upodobitve sakralne umetnosti zelo razgibane, dramatične, živih barv, kazale pa so najbolj dramatične trenutke iz življenja svetnikov ali njihovo poveličanje.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Upodobitve svetnikov so vernike predvsem napeljevale k temu, da bi v življenju sledili svetnikom. ◆ Ureditev kapele je naročil beneški kardinal Federico Cornaro in v njej je tudi pokopan. ◆ Baročne značilnosti, kot so dramatika, slikovitost, razgibanost, patos, se zelo dobro udeležajo v delih Gian Lorenza Berninija. Z oblikovanjem kapele se je ponovno uveljavil kot vodilni umetnik na papeškem dvoru, saj so morali pred tem zaradi statične napake porušiti zvonika cerkve sv. Petra, ki ju je on projektiral. ◆ Delo na prvi sliki je kiparsko delo iz belega marmorja, postavljeno v interier stranske kapele, ustvarja pa ambientalno postavitev, ki se povezuje s celotnim dekorjem v celotno umetnino, medtem ko je delo na drugi sliki izdelano v tehniki olje in pozlata na platno. ◆ Kompozicija na prvi sliki je dinamična, sestavljena iz več kompozicijskih mrež, kompozicija na drugi sliki pa je bolj statična, poudarjena je središčna vertikala. ◆ Figuri na prvi sliki sta polnoplastični, telesnost je oblikovana realistično, svetnično telo se izgublja v globoko nagubani draperiji oblačila. Figuri na drugi sliki sta sinteza naturalističnega (obraz, roke, noge) in abstraktnega. Telesi sta ploskoviti, prekrti z bogatimi geometrijskimi vzorci oblačila in pozlate. Figuri se prepletata v stilizirano gmoto, prostor je samo nakazan s cvetočo zelenico, vendar ga ni. ◆ Draperija v obeh primerih dopolnjuje notranje doživljanje junakov, svetničina kaže njeno notranje vznemirjenje, na ljubimcih pa oblike vzorca poudarjajo moški in ženski princip. ◆ Obrazi figur v obeh delih so zamaknjeni. ◆ Obe deli delujeta poduhovljeno, na prvi sliki pomembno vlogo pri upodobitvi ustvarja svetloba, na drugi sliki pa pozlata. ◆ Na prvi sliki se oblikovanje figur zgleduje po antičnem kiparstvu, na drugi sliki pa po bizantinski umetnosti. ◆ Na prvi sliki je svetopisemski motiv, na drugi sliki pa motiv poljuba, ki s pozlato spominja na bizantinske svete podobe. ◆ Obe deli predstavljata ljubezensko zamaknjenje, na prvi sliki vidimo poustvaritev mistične ekstaze doživljanja božje ljubezni, na drugi sliki pa čutno ponazoritev senzualne ljubezni med moškim in žensko. ◆ Na prvi sliki sta svetnica in angel, na drugi sliki vidimo dva ljubimca. Zamaknjenje v obeh primerih kaže padanje ženske figure vznak, svetnica lebdi na oblaku in se popolnoma predaja angelu, ki ji bo zadržal puščico v prsi. Ljubimca na robu trate delujeta, kakor da bosta omahnila v prazen prostor za seboj, ki ga lahko razumemo kot prepad. Ženska je popolnoma podrejena moškemu in se utaplja v njegovem objemu. ◆ Obe deli povečujejo različne oblike ljubezni, duhovno in čutno. ◆ Delo na prvi sliki naj bi bilo odsev umetnikovih globokih verskih čustev, delo na drugi sliki pa umetnikove velike libidalne energije, ki je prežemala njegovo zasebno življenje.
5	◆ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Le Corbusier (Charles Édouard Jeanneret) ♦ Notre-Dame-du-Haut (Romarska cerkev Marije Device nad Ronchampom, tudi Kapela nad Ronchampom) ♦ armirani beton, steklo ♦ arhitektura manjših mer ♦ 1950–1955/sredina 20. stoletja ♦ Ronchamp/Francija ♦ mednarodni slog/modernizem
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Cerkev stoji na samem na vzpetini sredi podeželske krajine na vzhodu Francije, nedaleč od meje s Švico, ki je bila arhitektova rojstna domovina. Vzpetina je blago dvignjena nad okolico, hkrati pa pogleda z nje na vse štiri strani neba daleč naokoli ne zmoti noben izrazitejši vrh. ♦ Stavba ni velikih mer. Ima vzdolžno zasnovano ladjo, v katero vodita dva stranska vhoda. V njej je osno postavljen glavni oltar, pod tremi stolpi pa so še tri kapele. ♦ Tloris je nepravilnih oblik, v njem se konveksne linije izmenjavajo s konkavnimi in ne moremo ga opredeliti s pravilnimi geometrijskimi liki. ♦ Stavba je zgrajena iz armiranega betona, debelino sten pa je arhitekt izpolnil tudi z materialom, ki je ostal tod od stavbne predhodnice. Tlaki in oltarji v notranjščini so iz kamna. Stene so površinsko obdelane z brizganim betonom, strop pa je oblikovan z vidnim betonom. ♦ Notranjščina kapele je skromna, brez bogate opreme, le s preprostimi klopki ob južni steni. ♦ Notranjščina je zapolnjena s plastičnimi učinki, saj je vse ukrivljeno, stene in strop, celo tla se blago krivijo proti oltarju po nagibu hriba. Tik pod ukrivljenim stropom je v steni pod njim 10 cm široka špranja, zaradi katere se zdi, kakor da strop lebdi. ♦ Notranjščina je napolnjena z igro svetlobe, ki zaradi neenakih kotov, pod katerimi so okna vsekana v steno, pada v različnih smereh. Tudi steklo v oknih je različne debeline in barv, prozorno ali pa v rdeči, zeleni in rumeni barvi. ♦ Vznemirljiva igra svetlobe je poleg igre plastičnih volumnov in površin drugo pomembno dramaturško sredstvo, ki ga je uporabil arhitekt. ♦ Južna stena je zelo debela (140 do 370 cm) in se proti stropu stanjša na 50 cm, zato daje vtis velikanske skale. ♦ V največjem oknu vzhodne stene (vsa druga so majčkene, kakor s šivankino konico prevrtane odprtine) je postavljen kip Marije z Detetom, ki se zaradi svetlobe iz ozadja jasno izriše. Ta kip iz 17. stoletja je edina vidna vez, ki novo stavbo povezuje s prejšnjo. Če ga pogledamo z zunanje strani, vidimo, da je povezan z oltarjem na prostem, ki je v uporabi med romanji. ♦ Velikanska školjka betonske strehe, ki spominja na letalsko krilo, navkljub teži in strnjeni gmoti deluje lahkotno in organsko ter je hkrati lahko vodni zbiralnik. Ker je ukrivljena navzgor, se dež, ki pada nanjo, zbira ter odteka po žlebu, ki kot nekoč srednjeveški bruhalniki v obliki glav pošasti bruha vodo, da se v majhnem slapu zliva s strehe.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Cerkev naredi na nas prej vtis velikanske plastike kakor arhitekture z uporabno notranjščino. Le Corbusier jo je bolj modeliral kakor gradil. Linije arhitekture je spretno povezal s horizontalami okoliških hribov in ustvaril stavbo, ki je prostorsko nekaj posebnega (site specific), še več, z njo je želel združiti človeka z vesoljem. ♦ To je svetišče, ki bolj kakor krščansko občutenje slavi božanske sile iz narave. ♦ Stavba izžareva plastično čvrstost in zgoščenost osrednjega jedra ter je polna neke zadržane eksplozivne sile. Že sam tloris z množico nepravilnih oblik in svetlobni kontrasti se zdijo kot posledica eksplozije. ♦ Z organsko arhitekturo, za katero se zdi, kakor da bi jo oblikovala spontana naravna rast, je arhitektu uspelo ustvariti izjemno uporaben prostor za predano versko meditacijo z vrhunsko akustiko. ♦ Svobodno oblikovanje notranjščine je zagotovilo izvrstno akustiko prostora: človeški glas v njej zazveni nadzemeljsko. ♦ Moderni slog v arhitekturi zagovarja obliko, ki sama izrazi vsebino, v tem primeru doživetje svetišča. Verski prostor je oblikovan tako, da ne potrebuje dodatnega simbolnega okrasja, ki ga je v tradicionalnih cerkvah vse polno.

4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Frančiškanski opat Couturier je h gradnji objekta, ki naj bi nadomestil v 2. svetovni vojni bombardirano romarsko kapelo, povabil vodilnega modernega arhitekta Le Corbusierja, ki je vabilo, takoj ko je videl kraj, kjer naj bi kapela stala, sprejel. ♦ Pri delu je prepletel raznovrstne vplive: spomin na obliko praznega oklepa rakovice, ki jo je našel na plaži na Long Islandu, usmerjalo ga je starogrško načelo o postavljanju akropole z glavnimi svetišči na hribu ter zgledi od serapeuma iz Hadrijanove vile v Tivoliju in mošeje Sidija Ibrahima v El Atteufu v Alžiriji do nagrobnih stel z otoka Ischia. ♦ Kapela se močno razlikuje od drugih del tega arhitekta in spada v njegovo pozno obdobje. Tu ni več sledu o strogi Le Corbusierjevi geometriji, standardizaciji oblik in industrijski estetiki. Raje se je odločil za hoteno primitiven in skulpturalen slog. ♦ Kapela Notre-Dame-du-Haut velja za enega najlepših primerov krščanske umetnosti v 20. stoletju, hkrati pa je nedvomno najpomembnejši verski objekt v tem stoletju. ♦ Cerkev na prvi sliki je nepravilnega tlorisa, cerkev na drugi sliki pa je dvoranska cerkev s stranskimi kapelami, transeptom in kupolo na križišču. ♦ Cerkev na prvi sliki ima povsem prosto zasnovo, cerkev na drugi sliki pa je longitudinalna in strogo organizirana. ♦ Cerkev na prvi sliki ima skrit glavni vhod in neizrazito fasado, cerkev na drugi sliki pa ima izrazito fasado, poudarjeno z rahlim rizalitom in osno poudarjenim glavnim vhodom. ♦ Cerkev na prvi sliki stoji na hribu, na samoti, cerkev na drugi sliki pa stoji v mestu. ♦ Cerkev na prvi sliki ima različno velike okenske odprtine, skozi katere svetloba ustvarja močan chiaroscuro, svetloba na drugi sliki pa je bolj enotno razporejena, bolj osvetljeno je križišče. ♦ Cerkev na prvi sliki uveljavlja načelo poudarjanja likovne kakovosti površinsko neobdelanega betona (brutalizem) in je bila zaradi prostega tlorisa zgled številnim modernističnim gradnjam cerkva. Prav tako je za nadaljnji razvoj cerkvenega prostora pomembna cerkev na drugi sliki. Cerkev je s tlorisom in organizacijo prostora najvplivnejše izhodišče za baročno cerkev. Po njej niso posnete le jezuitske cerkve, ampak tudi druge cerkve širom po Evropi.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.